

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять з дисципліни
«Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
усіх форм навчання

Черкаси 2020

УДК 364-5 (07)

М 54

*Затверджено Вченою радою Факультету
гуманітарних технологій,
протокол №6 від 06.02.2020 р.,
згідно з рішенням кафедри соціального забезпечення,
протокол № 1 від 28.08. 2019 р.*

Упорядник: *Джиквас А.О., викладач кафедри соціального забезпечення
ЧДТУ*

Рецензент: *Манн Р.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та
підприємництва ЧДТУ*

М 54 Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання / [Упоряд. : Джиквас А.О.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2019. – 51 с. – Назва з титульного екрана.

У виданні містяться рекомендації щодо виконання практичних робіт з дисципліни «**Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики**». Наведено завдання до виконання практичних робіт та самостійного вивчення дисципліни, вимоги щодо їх виконання, тематику наукових рефератів, доповідей, питання до підсумкового контролю та список рекомендованої літератури та інформаційних джерел.

Для студентів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання.

УДК 364-5 (07)

Навчальне електронне видання
локального використання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни

«Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»

для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне
забезпечення» усіх форм навчання

Упорядник *Джиквас Анна Олексіївна*

В авторській редакції

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Зміст практичних занять з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»	4
2. Додаткові питання по темах дисципліни для проведення практичних занять	8
3. Виконання розрахунково-графічної роботи	22
3.1. Варіанти завдань у відповідності з номером залікової книжки	22
3.2. Вимоги до оформлення та написання розрахунково-графічної роботи	24
4. Перелік тем для доповідей та рефератів за темами дисципліни	25
4.1. Вимоги до оформлення та написання доповідей та рефератів	35
5. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання	35
5.1. Підготовка до виконання контрольної роботи	35
5.2. Оформлення контрольної роботи	36
5.3. Порядок зарахування контрольних робіт	37
5.4. Варіанти контрольної роботи	37
6. Питання до підсумкового контролю	38
6.1. Перелік питань до заліку з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»	38
6.2. Перелік питань до екзамену з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»	40
7. Список використаних джерел	42
Додаток А	47
Додаток Б	48
Додаток В	49
Додаток Г	50
Додаток Д	51

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення».

Предмет вивчення у дисципліні є розуміння та вивчення аналізу ефективності соціальної та гуманітарної політики.

Міждисциплінарні зв'язки: передуює вивченню фахових дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є знайомство студентів з видами та методами аналізу соціальної та гуманітарної політики. **Завданнями дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»** є вивчення поняття «соціальна політика», «гуманітарна політика», «суспільство» аналіз даних показників.

Результати навчання (відповідно ОПП):

1. Вміти визначати пріоритетні напрями соціальної і гуманітарної політики в Україні з метою дотримання прав і законних інтересів громадян.
2. Уміти аналізувати соціальні процеси, сучасні тенденції розвитку соціальної політики демократичних держав і оцінювати можливості використання іноземного досвіду в Україні.
3. Забезпечувати використання принципу соціальної справедливості у державно-службових відносинах.
4. Використовувати в практичній діяльності державного службовця основні методи реалізації соціальної політики держави.

1. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ»

Тема 1. Соціальні і гуманітарні права людини та функції держави щодо їх забезпечення

- 1.1. Зміст та структура соціальних і гуманітарних прав людини
- 1.2. Міжнародні стандарти соціальних і гуманітарних прав людини
- 1.3. Соціальні і гуманітарні права в європейській правовій системі
- 1.4. Держава як гарант забезпечення соціальних і гуманітарних прав людини

Тема 2. Соціальна політика як суспільний інститут та інтегральний механізм реалізації соціальних і гуманітарних прав людини

- 2.1. Сутність соціальної політики
- 2.2. Принципи соціальної політики
- 2.3. Моделі соціальної політики
- 2.4. Суспільні детермінанти формування та реалізації соціальної політики

Тема 3. Державна політика у сфері праці

- 3.1. Ринок праці як об'єкт соціальної політики

- 3.2. Сутність та структура трудового потенціалу
- 3.3. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі
- 3.4. Соціально-трудова відносини як об'єкт соціальної політики
- 3.5. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці
- 3.6. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості.

Тема 4. Державне регулювання трудової міграції

- 4.1. Підходи, моделі та напрями політики щодо трудової міграції: міжнародний досвід
- 4.2. Зовнішня трудова міграція населення України та політика щодо її регулювання

Тема 5. Державна політика у сфері регулювання доходів населення

- 5.1. Сутність та структура доходів населення
- 5.2. Державна політика у сфері регулювання доходів населення
- 5.3. Оплата праці в системі державної політики регулювання доходів населення
- 5.4. Фіскальна система державного регулювання доходів населення
- 5.5. Напрями вдосконалення державної політики у сфері регулювання доходів населення

Тема 6. Державна політика у сфері соціального захисту населення України

- 6.1. Сутність соціального захисту населення в сучасних умовах
- 6.2. Компоненти системи соціального захисту та їх взаємодія
- 6.3. Об'єкти та суб'єкти системи соціального захисту
- 6.4. Вітчизняна модель державного управління у сфері соціального захисту населення

Тема 7. Політика у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування

- 7.1. Сутність соціального страхування
- 7.2. Соціальне страхування на випадок безробіття
- 7.3. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності
- 7.4. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням
- 7.5. Пенсійне страхування
- 7.6. Медичне страхування
- 7.7. Основні пріоритети системи соціального страхування в Україні

Тема 8. Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні

- 8.1. Сутність соціальної допомоги
- 8.2. Види державної соціальної допомоги
- 8.3. Пільги і компенсації
- 8.4. Соціальне обслуговування та соціальні послуги.

Тема 9. Державна політика у сфері пенсійного забезпечення в Україні

- 9.1. Криза солідарної пенсійної системи
- 9.2. Сутність пенсійної реформи
- 9.3. Світові тенденції реформування системи пенсійного забезпечення
- 9.4. Сучасний стан реформування вітчизняної пенсійної системи

Тема 10. Напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту щодо окремих верств населення в Україні

- 10.1. Економічно активне населення в системі соціальної безпеки
- 10.2. Пенсіонери як об'єкт державної соціальної політики
- 10.3. Особливості соціальної політики щодо осіб із функціональними обмеженнями
- 10.4. Діти в системі пріоритетів соціальної політики
- 10.5. Базові чинники соціального захисту молоді
- 10.6. Особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб
- 10.7. Соціальний захист учасників АТО

Тема 11. Соціальна політика у відповідь на виклики демографічного старіння

- 11.1. Концептуальні засади формування й реалізації політики у відповідь на старіння населення
- 11.2. Пріоритети вдосконалення й розвитку політики адаптації суспільства до умов старіння населення

Тема 12. Соціальний діалог у системі євроінтеграційних цілей соціальної політики України

- 12.1. Інтерпретація поняття та сутність соціального діалогу
- 12.2. Місце та функції соціального діалогу в системі європейського врядування
- 12.3. Національні моделі соціального діалогу країн-членів ЄС
- 12.4. Сучасний стан та євроінтеграційні пріоритети розвитку вітчизняної системи соціального діалогу

Тема 13. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарної політики в Україні

- 13.1. Сутність гуманітарної політики
- 13.2. Стратегічна мета й основні принципи гуманітарної політики
- 13.3. Загальнонаціональні пріоритети гуманітарної політики
- 13.4. Регіональні особливості гуманітарної політики в Україні

Тема 14. Охорона здоров'я як складова соціогуманітарної політики України

- 14.1. Здоров'я як соціальна цінність
- 14.2. Сутність та зміст системи охорони здоров'я
- 14.3. Теоретико-методологічні основи державної політики у сфері охорони здоров'я
- 14.4. Інституціональні та нормативно-правові засади реалізації політики охорони здоров'я

14.5. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: передумови, напрями та складові

Тема 15. Розвиток освітнього і наукового потенціалу українського суспільства

15.1. Освіта як основа інтелектуально-духовного розвитку суспільства і держав

15.2. Місце освітньої системи в соціально-культурній сфері України

15.3. Стандарти та євроінтеграційні цілі вітчизняної освіти

15.4. Показники та індикатори освіти в розвинених країнах і регіонах світу

15.5. Орієнтири реформ в освіті та науці

Тема 16. Сфера культури в системі об'єктів державного управління та державної гуманітарної політики в Україні

16.1. Культура як об'єкт державного управління

16.2. Державна політика у сфері культури

16.3. Державне управління у сфері культури

Тема 17. Національна самоідентифікація як чинник суспільного розвитку

17.1. Сутність ідентичності як соціогуманітарного феномена

17.2. Конфлікт ідентичностей в Україні та механізми їх розв'язання

17.3. Формування зрілої національної самосвідомості як інструмент подолання конфлікту ідентичностей

17.4. Державотворчий потенціал національної самосвідомості як духовна основа державотворення

Тема 18. Етнонаціональний вимір гуманітарної політики України

18.1. Етнічність та поліетнічність: українська специфіка в контексті світового досвіду

18.2. Сутність, завдання та правові засади державної етнополітики

18.3. Суб'єкти реалізації етнополітики держави

Тема 19. Особливості державної політики щодо релігії і церкви в Україні

19.1. Державно-конфесійні відносини як складова духовного життя суспільства

19.2. Сучасна релігійна ситуація в Україні

19.3. Нормативно-правове забезпечення державно-конфесійних відносин в Україні

19.4. Практична реалізація державної політики у сфері відносин із релігійними організаціями

19.5. Досвід європейських країн у розбудові державно-конфесійних відносин

Тема 20. Інформаційна складова гуманітарної політики

20.1. Сутність державної інформаційної політики

20.2. Нормативно-правове забезпечення державної інформаційної політики

20.3. Інформаційна безпека як складова державної інформаційної політики

Тема 21. Фінансові засади реалізації соціальної і гуманітарної політики

21.1. Джерела фінансування соціальної та гуманітарної політики

21.2. Методи формування джерел фінансування соціальної та гуманітарної політики

21.3. Досвід фінансування напрямів соціальної та гуманітарної політики

21.4. Шляхи вдосконалення фінансового забезпечення складових соціальногуманітарної сфери України

Тема 22. Демократизація механізмів Соціогуманітарної політики України

22.1. Поняття та сутність демократизації механізмів соціогуманітарної політики

22.2. Децентралізація соціогуманітарної політики

22.3. Корпоративна соціальна відповідальність як механізм демократизації соціогуманітарної політики в умовах багатосуб'єктності

2. ДОДАТКОВІ ПИТАННЯ ПО ТЕМАХ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Соціальні і гуманітарні права людини та функції держави щодо їх забезпечення

1. Як співвідносяться між собою “права людини” і “права громадянина”?
2. У чому полягають сутність та відмінності між поняттями “права” і “свободи”?
3. Як Ви розумієте поділ соціальних і гуманітарних прав на індивідуальні, колективні та змішані?
4. Розкрийте особливості поділу прав на базові, профілюючі та комплексні.
5. Які ключові підходи покладені в основу поняття права?
6. Як Ви розумієте сутність понять “об’єктивне” і “суб’єктивне право” та відмінності між ними?
7. Поясніть сутність та зміст соціальних прав.
8. Поясніть сутність та зміст гуманітарних прав.
9. Що покладено в основу існуючих підходів до розуміння соціальних прав?
10. Назвіть існуючі підходи до розуміння гуманітарних прав.
11. Розкрийте зміст та особливості структурних елементів системи соціальних і гуманітарних прав людини і громадянина.
12. Поясніть вплив міжнародних організацій на формування і розвиток соціальних і гуманітарних прав.
13. Які міжнародні акти ООН становлять основу соціальних і гуманітарних прав людини і громадянина? Розкрийте суть Міжнародного білля про права.
14. Поясніть правовий статус та розкрийте зміст Загальної декларації прав людини.
15. Обґрунтуйте пріоритетність соціальних і гуманітарних прав у європейському праві.

Тема 2. Соціальна політика як суспільний інститут та інтегральний механізм реалізації соціальних і гуманітарних прав людини

1. Розкрийте сутність соціальної політики.
2. У чому полягає зміст вузького і широкого розуміння соціальної політики?
3. Яка основна мета та завдання соціальної політики?
4. Розкрийте пріоритети соціальної політики в сучасних умовах.
5. Охарактеризуйте основні моделі соціальної політики.
6. Наведіть характеристику принципів соціальної політики.
7. Яке місце посідає система наукового знання про соціальну політику в системі суспільних наук?
8. Розкрийте найбільш поширені наукові погляди на сутність соціальної політики.
9. Охарактеризуйте сутність концептуальних засад соціальної політики.
10. Які основні об'єкти соціальної політики?
11. Наведіть характеристику суб'єктів соціальної політики.
12. Як Ви розумієте принцип комплексності соціальної політики?
13. Охарактеризуйте основні моделі соціальної політики.
14. Розкрийте основний зміст ліберальної моделі соціальної політики.
15. У чому полягають особливості консервативної моделі соціальної політики?
16. Які основні характеристики соціалдемократичної моделі соціальної політики?
17. У чому полягає взаємозв'язок суспільних детермінант соціального розвитку та соціальної політики?

Тема 3. Державна політика у сфері праці

1. У чому полягає сутність соціально-трудових відносин?
2. Назвіть рівні соціально-трудових відносин.
3. Наведіть приклади сторін і суб'єктів соціально-трудових відносин.
4. Які функції держави як суб'єкта соціально-трудових відносин?
5. Які Вам відомі принципи соціально-трудових відносин?
6. Вкажіть рівні прояву соціально-трудового потенціалу.
7. Назвіть особливості розвитку соціально-трудового потенціалу України.
8. Які класичні моделі ринку праці Вам відомі?
9. Які особливості національних моделей ринку праці?
10. Назвіть документи МОП, які визначають основні напрями політики у сфері праці для країн-членів.
11. Назвіть основні напрями міжнародної політики у сфері праці.

Тема 4. Державне регулювання трудової міграції

1. У чому об'єктивні причини міжнародної трудової міграції?
2. Дайте характеристику конвенціям Міжнародної організації праці у сфері трудової міграції.
3. У чому значення Конвенції ООН про захист прав усіх працівників-мігрантів та членів їхніх сімей?

4. Основний зміст Європейської конвенції про правовий статус працівників-мігрантів.
5. Як регулюється трудова міграція на рівні Європейського Союзу?
6. Основні механізми регулювання трудової міграції, що застосовуються країнами-реципієнтами мігрантів.
7. Основні підходи до політики щодо трудової міграції, які застосовуються країнами походження мігрантів.
8. Назвіть основні чинники трудової міграції з України.
9. Якими є обсяги трудової міграції з України, як вони визначаються?
10. Якими є основні соціально-демографічні характеристики українських трудових мігрантів?
11. Яка модель міграційної поведінки працівників-мігрантів є панівною?
12. Які результати та наслідки трудової міграції з України?
13. Назвіть основні напрями політики України у сфері трудової міграції.
14. Дайте характеристику Закону України “Про зовнішню трудову міграцію”.
15. Якими, на Вашу думку, мали б бути подальші кроки щодо вдосконалення політики держави у сфері трудової міграції?

Тема 5. Державна політика у сфері регулювання доходів населення

1. Розкрийте сутність поняття “дохід”.
2. Дайте визначення поняття “дохід”.
3. Що називають доходом населення в широкому розумінні?
4. Що називають доходом у вузькому значенні?
5. Які основні відмінності доходу від багатства?
6. Які основні функції виконують доходи населення?
7. Які доходи населення відносять до трудових?
8. Які доходи населення відносять до нетрудових?
9. Які доходи населення відносять до доходів від власності та підприємницької діяльності?
10. Які доходи отримує населення через трансфертні платежі з бюджету?
11. Якою є фактична структура доходів населення України і в чому полягає її особливість?
12. Дайте визначення національного доходу.
13. Які доходи належать до первинних?
14. У чому полягає різниця між номінальним і реальним доходом?
15. Від яких факторів залежать величина реальних доходів, а також рівень та структура споживання населення?
16. Назвіть основні джерела доходів сім’ї.
17. Яку залежність описує закон Парето?
18. Яку характеристику стосовно доходів населення описує коефіцієнт Джині- Парето?
19. Що характеризує собою графічна модель кривої Лоренца?
20. Що являє собою децильний коефіцієнт?
21. У чому полягає концепція соціальної держави?

22. Охарактеризуйте типи “капіталізму добробуту”.
23. У чому полягає сутність теорії “революції в доходах”?
24. Назвіть найголовніші міжнародні акти у сфері недопущення надмірної диференціації рівня життя та підтримки бідних верств населення.
25. Якими шляхами і методами у сучасному світі здійснюється державне регулювання доходів населення?
26. Перечисліть основні інструменти державного регулювання доходів населення України.
27. Які етапи виділяють у формуванні системи державного регулювання доходів населення України?
28. Охарактеризуйте основні суперечності нової постсоціалістичної регулятивної бази у сфері доходів населення України.
29. Які характерні для України прояви у сфері доходів населення мала зтяжна трансформація від адміністративно-командної до ринкової економіки?
30. Дайте визначення поняття “заробітна плата”.
31. Назвіть основні форми і системи заробітної плати.
32. Що таке номінальна заробітна плата?
33. Що таке реальна заробітна плата?
34. З яких елементів складається тарифна система?
35. Що собою являє відрядна (поштучна) заробітна плата і які існують її види?
36. Що собою являє погодинна заробітна плата і які існують її види?
37. Якою є сучасна структура заробітної плати?
38. Назвіть основні риси нової системи оплати праці, яка складається в умовах переходу України до ринкової економіки.
39. Які основні функції фіскальної політики держави?
40. Якою є мета фіскальної політики у сфері регулювання доходів населення?
41. Яке завдання вирішує держава за допомогою податку з доходів фізичних осіб?
42. Що таке прогресивна шкала оподаткування доходів населення?
43. Охарактеризуйте інтеграційну систему оподаткування доходів населення на засадах пропорційного податку (податок Хола-Рабушки).
44. Що собою являє неоподаткований мінімум доходу особи?

Тема 6. Державна політика у сфері соціального захисту населення України

1. Розкрийте сутність системи соціального захисту населення в сучасних умовах.
2. Яка основна мета соціального захисту громадян?
3. Які головні функції виконує система соціального захисту?
4. Охарактеризуйте державну політику щодо соціально уразливих верств населення.
5. У чому полягають особливості державної політики щодо

соціального захисту економічно активного населення?

6. Назвіть компоненти системи соціального захисту та розкрийте їх взаємодію.
7. Охарактеризуйте базові складові системи соціального захисту та державної політики у сфері соціального захисту населення.
8. Обґрунтуйте принципові відмінності державної соціальної допомоги від соціального страхування.
9. Проаналізуйте роль об'єктів і суб'єктів системи соціального захисту.
10. Розкрийте особливості та суперечності вітчизняної моделі державного управління у сфері соціального захисту населення.

Тема 7. Політика у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування

1. Розкрийте сутність системи соціального страхування.
2. Назвіть принципи соціального страхування громадян.
3. Які функції виконує система соціального страхування?
4. Що є об'єктом соціального страхування?
5. Які соціальні ризики покладені в основу соціального страхування?
6. Право працівника на обов'язкове соціальне страхування в міжнародних документах.
7. Охарактеризуйте сутність загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. Яка мета соціального страхування на випадок безробіття?
9. Як визначається розмір допомоги по безробіттю?
10. Назвіть особливості соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
11. Що є об'єктом соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності?
12. Розкрийте специфіку функціонування Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
13. На які потреби використовуються кошти Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві?
14. Охарактеризуйте сутність соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням.
15. Назвіть умови отримання компенсації у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
16. Розкрийте сутність загальнообов'язкового пенсійного соціального страхування.
17. Роль і місце медичного страхування в системі соціального захисту.
18. Які головні принципи медичного страхування?
19. Обґрунтуйте відмінності обов'язкового та добровільного медичного

страхування.

20. Охарактеризуйте основні пріоритети системи соціального страхування в Україні.

Тема 8. Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні

1. Розкрийте сутність державної соціальної допомоги.
2. Яка основна мета державної соціальної допомоги?
3. Які переваги адресної соціальної допомоги?
4. Охарактеризуйте види соціальної допомоги.
5. У чому полягають особливості соціального захисту осіб з особливими потребами?
6. Назвіть види системи пільг.
7. Обґрунтуйте принципові відмінності компенсацій від пільг.
8. Проаналізуйте сучасний стан системи пільгового забезпечення в Україні.
9. У чому полягає сутність соціального обслуговування?
10. Які існують види соціальних послуг?
11. Охарактеризуйте вітчизняну систему соціальних послуг.

Тема 9. Державна політика у сфері пенсійного забезпечення в Україні

1. Розкрийте сутність солідарної пенсійної системи.
2. Які існують види пенсійних виплат із солідарної пенсійної системи?
3. Які причини світової кризи солідарної пенсійної системи?
4. Назвіть світові тенденції реформування пенсійної системи.
5. Проаналізуйте сучасний стан та проблеми реформування вітчизняної пенсійної системи.
6. Які переваги трирівневого пенсійного забезпечення?
7. Назвіть виплати з обов'язкової накопичувальної системи.
8. Назвіть виплати з системи недержавного пенсійного забезпечення.
9. У чому полягає сутність реформи пенсійної системи?
10. Охарактеризуйте переваги обов'язкової накопичувальної пенсійної системи.
11. Які можливості для функціонування добровільної накопичувальної пенсійної системи?
12. Проаналізувати сучасний стан та проблеми недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
13. Назвіть основні чинники підвищення пенсійного віку для жінок.
14. Які заходи та механізми здійснення успішної пенсійної реформи?

Тема 10. Напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту щодо окремих верств населення в Україні

1. Яка мета та зміст модернізації соціального захисту в країнах ЄС?
2. Розкрийте сутність модернізації державної політики у сфері соціального захисту населення України.
3. Які управлінські рішення потрібні для модернізації державної політики

- у сфері соціального захисту громадян?
4. У чому полягають заходи модернізації щодо економічно активного населення?
 5. Проаналізуйте основні напрями та механізми реформування системи оплати праці та політики доходів.
 6. Назвіть напрями та механізми забезпечення продуктивної зайнятості та розвитку ринку праці.
 7. Проаналізуйте напрями та механізми покращення безпеки й охорони праці.
 8. Які основні напрями та механізми розв'язання проблем зовнішніх трудових мігрантів?
 9. Які заходи державної політики сприятимуть досягненню справедливого пенсійного забезпечення пенсіонерів?
 10. Що необхідно для формування ефективної системи недержавного пенсійного забезпечення?
 11. Які заходи важливі для створення надійної накопичувальної системи пенсійного забезпечення?
 12. У чому полягають особливості соціальної політики щодо осіб з функціональними обмеженнями?
 13. Назвіть заходи модернізації соціальної підтримки сімей з дітьми.
 14. Назвіть базові чинники соціального захисту молоді.
 15. У чому полягають особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб?
 16. Назвіть причини недостатнього соціального захисту учасників АТО.

Тема 11. Соціальна політика у відповідь на виклики демографічного старіння

1. Назвіть зобов'язання регіональної стратегії реалізації Мадридського міжнародного плану дій з питань старіння.
2. Наведіть компоненти класичного визнання активного старіння населення.
3. Визначте основні напрями вдосконалення і розвитку державної політики щодо літніх людей.
4. У чому полягає специфіка політики сприяння зайнятості літніх людей?
5. Які основні напрями забезпечення соціальної інтеграції літнього населення?
6. Назвіть рівні протидії насильству щодо людей похилого віку.
7. Укажіть пріоритетні заходи щодо охорони здоров'я літніх осіб.

Тема 12. Соціальний діалог У системі євроінтеграційних цілей соціальної політики України

1. Яке визначення поняття “соціальний діалог” дається в документах МОП?
2. Який підхід до визначення поняття соціального діалогу використовують соціальні партнери ЄС?

3. Розкрийте цілі та обґрунтуйте переваги соціального діалогу.
4. Які основні функції покликаний виконувати соціальний діалог у системі соціально-економічних та соціально-трудова відносин?
5. Охарактеризуйте основні види соціального діалогу.
6. Назвіть основні елементи системи соціального діалогу.
7. Поясніть статус сторін і суб'єктів соціального діалогу.
8. Вирішення яких завдань забезпечує соціальний діалог?
9. Перелічіть та охарактеризуйте основні принципи соціального діалогу.
10. Які основні елементи складають структуру соціального діалогу?
11. На яких рівнях може відбуватися соціальний діалог?
12. Які завдання покликані виконувати представники сторін соціального діалогу у сфері соціально-трудова відносин?
13. Поясніть зміст поняття “сторони соціального діалогу”.
14. Які форми соціального діалогу Ви знаєте? У чому полягає особливість такої форми соціального діалогу, як колективні переговори?
15. На виконання яких основних функцій створюються організації працівників (профспілки)?
16. На виконання яких основних функцій створюються організації роботодавців?
17. Охарактеризуйте особливості функціонування європейського двостороннього соціального діалогу.
18. Охарактеризуйте особливості функціонування європейського тристороннього соціального діалогу.
19. Розкрийте зміст соціального діалогу на рівні європейських компаній.
20. Розкрийте склад сторін і суб'єктів соціального діалогу в Україні.
21. Які документи складають основу нормативно-правового забезпечення соціального діалогу в Україні?
22. Які організації забезпечують функціонування системи соціального діалогу в Україні?

Тема 13. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарної політики в Україні

1. Охарактеризуйте зміст понять “гуманітарна сфера” та “гуманітарна політика”.
2. Розкрийте основні напрями гуманітарної політики та її гуманістичну спрямованість у сучасній Україні.
3. У чому полягає суспільна вартість духовних цінностей?
4. Які духовні феномени відіграють провідну роль у національній самоідентифікації населення України?
5. Які базові принципи повинні лежати в основі гуманітарної політики України?
6. Які цінності можуть об'єднати українське суспільство?
7. У чому полягає мета гуманітарної політики Української держави на сучасному етапі?

8. Назвіть причини регіональних розбіжностей у духовно-ціннісних орієнтаціях населення України.
9. Назвіть основні пріоритети і завдання гуманітарної політики на регіональному рівні.
10. Охарактеризуйте основні заходи, які необхідно здійснити для успішної реалізації державної політики в гуманітарній сфері різних регіонів України.
11. У чому полягає сутність та суспільне значення моралі, який вплив вона справляє на гуманітарну політику держави?
12. Які особливості та тенденції гуманітарної політики українського суспільства?
13. Які головні завдання гуманітарної політики українського суспільства?
14. Назвіть й охарактеризуйте основні шляхи, методи й засоби виховання дієвого патріотизму громадян України.

Тема 14. Охорона здоров'я як складова соціогуманітарної політики України

1. Дайте визначення термінам: “охорона здоров'я”, “медична допомога”.
2. Що є пріоритетом державної політики у сфері охорони здоров'я?
3. Назвіть основні нормативно-правові акти у сфері охорони здоров'я.
4. Шляхи і методи реалізації реформ державної політики в галузі охорони здоров'я.
5. Структурно-функціональна будова системи охорони здоров'я в Україні.
6. Тенденції розвитку і кризові явища в охороні здоров'я, цілі, завдання.
7. Державна політика в галузі охорони здоров'я як процес.
8. Зміст державної політики в галузі охорони здоров'я: проблеми, цілі.
9. Правові засади реформування державної політики з охорони здоров'я.
10. Основні напрями розвитку державної політики з охорони здоров'я в Україні.
11. Основні принципи формування державної політики в галузі охорони здоров'я.
12. Охорона здоров'я як складова соціальної політики: сутність, мета, умови реалізації.
13. Середня тривалість життя як показник добробуту суспільства.
14. Глобалізаційні аспекти політики у сфері охорони здоров'я України.
15. Децентралізація управління як політика регіонального спрямування реформ охорони здоров'я.

Тема 15. Розвиток освітнього і наукового потенціалу українського суспільства

1. Охарактеризуйте масштаб освітньої сфери за кількістю учасників освітнього процесу.
2. Які закони регулюють відносини в освіті?
3. Назвіть основні освітні складові системи освіти.
4. Які рівні освіти визначено законодавчо?

5. Опишіть систему органів державного управління та громадського самоврядування в освіті.
6. Укажіть на зміни чисельності залучених до освіти протягом 1990–2019 рр.
7. Охарактеризуйте кількісний та якісний склад працівників, зайнятих педагогічною діяльністю в освіті.
8. Яка чисельність докторів і кандидатів наук в Україні?
9. Яка частка валового внутрішнього продукту спрямовується на освіту?
10. Чи є досконалою система фінансування освіти в Україні? Обґрунтуйте відповідь.
11. Для чого запроваджено державні стандарти освіти?
12. Розкрийте сутність понять “кваліфікація”, “компетентність”, “кредит” та їх взаємозв’язок.
13. Охарактеризуйте існуючі європейські метарамки кваліфікацій (Рамку кваліфікацій Європейського простору вищої освіти і Європейську рамку кваліфікацій для навчання впродовж життя). Для чого вони створені?
14. З якою метою мають бути розроблені в європейських країнах національні рамки кваліфікацій?
15. Назвіть основні інструменти Болонського процесу, запроваджені в Україні.
16. Охарактеризуйте систему забезпечення якості освіти, поясніть функції Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Тема 16. Сфера культури в системі об’єктів державного управління та державної гуманітарної політики в Україні

1. Розкрийте сутність культури як об’єкта державного управління.
2. Охарактеризуйте сферу культури та її структуру.
3. Визначте роль культури в розвитку людини, суспільства, держави.
4. Розкрийте сутність політики держави у сфері культури.
5. Охарактеризуйте основні моделі культурної політики держави, визнані у світі.
6. Обґрунтуйте, яким чином культурна політика держави виступає провідним ресурсом модернізації держави.
7. Визначте основні напрями державної політики у сфері культури в Україні на сучасному етапі.
8. Розкрийте особливості державного управління у сфері культури.
9. Охарактеризуйте основні принципи державного управління в культурній сфері.
10. Проаналізуйте типи відносин у культурній сфері: між державним і приватним сектором, між державним і “третім” сектором, між органами влади різних рівнів та між різними суб’єктами культурної діяльності на регіональному і місцевому рівні.
11. Обґрунтуйте форми взаємодії та співпраці органів державного управління з інституціями громадянського суспільства у сфері

культури.

Тема 17. Національна самоідентифікація як чинник суспільного розвитку

1. Зміст та співвідношення понять “ідентичність” та “ідентифікація”.
2. Назвіть базові цінності й елементи ідентифікації.
3. Назвіть п'ять основних потреб, які зумовлюють необхідність ідентифікації згідно з Е.Фроммом.
4. Назвіть найбільш поширені види ідентифікації за Е.Смітом.
5. Назвіть особливості територіальної та соціоекономічної ідентифікацій.
6. Назвіть критерії соціальної ідентифікації населення згідно з теорією стратифікації П.Сорокіна.
7. Назвіть і охарактеризуйте найголовніші риси національної ідентичності згідно з концепцією Е.Сміта.
8. Назвіть і охарактеризуйте ключові ланки становлення національної самосвідомості.
9. Дайте визначення поняття “національна ідея” та розкрийте її зміст в сучасній Україні.
10. У чому полягає зв'язок національної ідеї, ідеології національного самоствердження та національної самосвідомості?

Тема 18. Етнонаціональний вимір гуманітарної політики України

1. Обґрунтуйте місце і роль етнонаціональної сфери суспільства в системі пріоритетів державної гуманітарної політики.
2. Розкрийте українську специфіку етнічності та поліетнічності в контексті світового досвіду.
3. За якими чинниками визначають структуру етносу?
4. Назвіть основні атрибути належності до політичної нації.
5. Україна – це типова поліетнічна країна чи країна з поліетнічним складом населення?
6. Розкрийте сутність та основні завдання державної етнополітики.
7. Які проекти Концепції державної етнополітики України Вам відомі?
8. Як Ви розумієте зміст конституційної вимоги про державність української мови?
9. Що означають спеціальні заходи у сфері захисту прав національних меншин?
10. Які законодавчі кроки слід здійснити для вдосконалення вітчизняної нормативно-правової бази регулювання міжетнічних відносин в Україні?
11. У чому полягає сутність модернізації підходів держави до розв'язання етнополітичних та етнокультурних проблем кримськотатарського народу з огляду на тимчасову окупацію Автономної Республіки Крим?
12. На вирішення яких завдань у політико-правовій сфері суспільства має бути спрямована державна етнополітика?
13. На вирішення яких завдань у соціально-економічній сфері суспільства

має бути спрямована державна етнополітика?

14. На вирішення яких завдань у духовній сфері суспільства має бути спрямована державна етнополітика?
15. На вирішення яких завдань у сфері зовнішньої політики України має бути спрямована державна етнополітика?
16. Розкрийте основні елементи організаційно-функціональної структури державного управління етнонаціональним розвитком.
17. Яких організаційно-інституціональних змін зазнав центральний орган виконавчої влади України у сфері етнополітики?

Тема 19. Особливості державної політики щодо релігії і церкви в Україні

1. Що розуміється під державно-конфесійними відносинами?
2. Назвіть основні складові комплексу державно-конфесійних відносин.
3. Дайте визначення поняття свободи совісті.
4. Як забезпечується та реалізується право на свободу совісті?
5. Порівняйте моделі державно-конфесійних відносин. У чому полягають їх особливості?
6. Розкрийте, у чому полягає різниця між світською та теократичною державою.
7. Яка відмінність між поняттями “відокремлення церкви від держави” та “розділення держави і церкви” або “відділення церкви і держави”?
8. Охарактеризуйте релігійну ситуацію в Україні.
9. Які Ви знаєте православні церкви України?
10. Назвіть основні протестантські течії України.
11. Які існують міжнародні правові документи у сфері свободи совісті?
12. Що можна віднести до міжнародних, зокрема європейських, стандартів у сфері державно-конфесійних відносин?
13. Назвіть основні вітчизняні правові акти у сфері державно-конфесійних відносин.
14. За які правопорушення у сфері свободи совісті передбачена відповідальність згідно з Кримінальним кодексом України?
15. Якими державними органами здійснюється реєстрація статутів (положень) релігійних громад?
16. Назвіть найбільш представницькі міжконфесійні дорадчо-консультативні органи.
17. При яких міністерствах України діють державно-конфесійні дорадчо-консультативні органи? Назвіть основні напрями роботи цих органів.
18. Якими актами регулюється задоволення релігійних потреб військовослужбовців?
19. Охарактеризуйте процес розвитку співпраці держави і релігійних організацій в Україні з огляду на дотримання принципу відокремлення церкви від держави.
20. Назвіть основні елементи практичної реалізації державної політики України у сфері відносин із релігійними організаціями.

21. Назвіть загальні риси, характерні для формування державно-конфесійних відносин в європейських країнах на нинішньому етапі.
22. Розкрийте, у чому полягає сутність державної політики у сфері державно-конфесійних відносин.

Тема 20. Інформаційна складова гуманітарної політики

1. Дайте визначення державної інформаційної політики.
2. За якими напрямками реалізується державна інформаційна політика?
3. Охарактеризуйте сутність поняття “національний інформаційний простір”.
4. Проаналізуйте суб’єктів національного інформаційного простору.
5. Якими законодавчими актами регулюється захист та розвиток вітчизняного інформаційного простору?
6. Назвіть органи державного управління інформаційною сферою та охарактеризуйте їхні функції.
7. Які повноваження має Міністерство інформаційної політики України?
8. Які повноваження має Державний комітет з телебачення і радіомовлення України?
9. Охарактеризуйте основні концепції інформаційного суспільства.
10. Які особливості має управління інформаційною сферою в країнах ЄС?
11. У чому полягає сутність інформаційної безпеки?
12. Які є механізми протидії загрозам в інформаційній сфері?

Тема 21. Фінансові засади реалізації соціальної і гуманітарної політики

1. Дайте визначення бюджету як економічної категорії. Визначте місце бюджету у розподілі ВВП та методи його впливу на цей розподіл.
2. Поясніть, у чому полягають відмінності між зведеним (консолідованим) і державним бюджетом.
3. Бюджетна система України: визначення, основи побудови та критерії розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи.
4. Поясніть відмінності між такими принципами побудови бюджетної системи України, як принцип єдності та принцип самостійності.
5. Розкрийте суть бюджетної системи України з позиції соціальної та гуманітарної політики.
6. В якому випадку запроваджується секвестр бюджету? У чому його сутність і мета?
7. Перерахуйте за черговістю захищені видатки загального фонду бюджету.
8. Назвіть основні державні соціальні програми, що фінансуються з державного бюджету.
9. Визначте сутність, склад і призначення місцевих бюджетів.
10. Розкрийте економічну сутність, форму прояву та матеріальний зміст місцевих бюджетів, їх ієрархічну будову.
11. Опишіть склад і структуру доходів місцевих бюджетів.
12. Які соціальні послуги фінансуються за рахунок коштів місцевого

бюджету?

13. Поясніть, чому місцеві бюджети вважають фінансовою основою місцевого самоврядування.
14. Міжбюджетні відносини, їх сутність і необхідність регулювання. Назвіть та охарактеризуйте види і форми міжбюджетних відносин в Україні.
15. Міжбюджетні трансферти, характеристика їх видів. Опишіть досвід застосування міжбюджетних трансфертів в Україні та на території Вашого регіону (району, громади).
16. Охарактеризуйте причини, які необхідно враховувати під час визначення порядку розподілу доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи.
17. Деталізуйте основні джерела фінансування соціальної та гуманітарної політики України.
18. Охарактеризуйте шляхи формування зовнішніх джерел фінансування соціальної та гуманітарної політики.
19. Опишіть роль міжнародних фінансових інституцій та організацій у фінансуванні програм соціально-гуманітарного спрямування в Україні.
20. Необхідність створення та призначення державних цільових фондів. Принципи їх організації. Які державні цільові фонди функціонують в Україні?
21. Опишіть основні методи формування джерел фінансування соціальної та гуманітарної сфери України.
22. Наведіть детальну характеристику основних напрямів фінансування соціальної та гуманітарної політики.
23. Охарактеризуйте сутність вітчизняної податкової системи та її роль у фінансуванні соціальної та гуманітарної політики.
24. У чому полягає суть проблеми фактичного фінансування програм та заходів соціальної і гуманітарної політики на сучасному етапі розвитку України?
25. Розкрийте основні глобальні шляхи розв'язання проблеми фінансування соціальної та гуманітарної політики України.
26. Опишіть основні підходи щодо фінансування програм і заходів соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.
27. Охарактеризуйте основні підходи щодо фінансування системи охорони здоров'я в Україні.
28. Опишіть вітчизняну систему фінансування різних рівнів освіти.
29. Особливості фінансування науково-технічної галузі в Україні.
30. Опишіть організацію фінансування витрат на культуру та мистецтво в Україні.
31. Охарактеризуйте систему фінансування заходів з фізичної культури та спорту в Україні.
32. Основні підходи фінансування потреб соціально-гуманітарної сфери в

зарубіжних країнах.

33. Якими є передумови адаптації міжнародного досвіду фінансування програм і заходів соціальної та гуманітарної політики для України?

Тема 22. Демократизація механізмів Соціогуманітарної політики України

1. Розкрийте сутність понять “демократія” та “демократизація”.
2. Охарактеризуйте основні напрями та механізми демократизації влади та владної політики.
3. Проаналізуйте структуру механізмів демократизації соціогуманітарної політики.
4. Поясніть критерії поділу та зміст механізмів прямої і делегованої демократії у сфері соціально-гуманітарної політики.
5. Обґрунтуйте роль загальних механізмів демократії у процесах демократизації соціогуманітарної політики.
6. Які механізми демократизації механізмів у соціогуманітарній сфері на місцевому рівні Ви знаєте?
7. Сформулюйте, як Ви розумієте поняття “громадянське суспільство” та поясніть його вплив на соціогуманітарну політику.
8. Як Ви оцінюєте сучасний стан соціогуманітарної сфери та соціогуманітарної політики?
9. Які регіональні особливості зумовлюють потребу децентралізації соціогуманітарної політики?
10. Дайте опис особливостей еволюції та сучасних підходів до соціогуманітарної політики в ЄС.
11. Визначте та обґрунтуйте пріоритетні напрями реформування соціогуманітарної політики України.
12. Назвіть передумови розвитку корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.
13. Назвіть принципи та цілі КСВ.
14. Якими є основні напрями та форми реалізації КСВ?
15. Які сфери охоплює корпоративна соціальна відповідальність?
16. Якими програмами представлене внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ?
17. У чому полягає відмінність між юридичною та соціальною відповідальністю? Якою має бути ієрархія рівнів КСВ бізнесу (відповідно до концепції А. Керолла)?
18. У чому суть відповідальності бізнесу щодо власного персоналу?
19. Які ключові завдання корпоративної соціальної відповідальності у відносинах із працівниками?
20. Як проявляється відповідальність бізнесу на ринку?
21. Які ключові завдання формування корпоративної соціальної відповідальності у відносинах із конкурентами?
22. У чому схожість і відмінність завдань маркетингу та КСВ у формуванні

взаємин із споживачами?

23. Яка концепція побудови взаємин із споживачами, на Вашу думку, властива більшості підприємств України?
24. Охарактеризуйте процес формування корпоративної соціальної відповідальності у відносинах із конкурентами.
25. У чому виявляється відповідальне ставлення бізнесу до громади?
26. У чому виявляється відповідальність бізнесу щодо навколишнього середовища?
27. На які об'єкти поширюється корпоративна соціальна відповідальність бізнесу?
28. Охарактеризуйте сутність соціальних інвестицій.
29. Які конкурентні переваги може отримати бізнес у результаті впровадження програм корпоративної соціальної відповідальності?
30. Чому впровадження програм корпоративної соціальної відповідальності є чинником зростання інвестиційної привабливості компанії?
31. Назвіть критерії оцінки результатів корпоративної соціальної діяльності.

3. ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

3.1. Варіанти завдань у відповідності з номером залікової книжки

Варіант 0

1. Соціальний захист і соціальна безпека людини та суспільства.
2. Сутність та форми соціального захисту.
3. Дослідження рівні соціального захисту в Україні та перспективи її покращення.

Варіант 1

1. Сутність і види соціального страхування.
2. Соціальне страхування як базовий елемент державної політики щодо працездатного населення.
3. Дослідження рівня соціального страхування.

Варіант 2

1. Види державної соціальної допомоги.
2. Стратегія подолання бідності в Україні.
3. Дослідження рівня бідності в Україні.

Варіант 3

1. Сутність пенсійного забезпечення у системі соціальної безпеки.
2. Світові тенденції заходів пенсійної реформи.
3. Дослідження пенсійної системи України

Варіант 4

1. Сутність модернізації державної політики у сфері соціального захисту населення України.

2. Інноваційні соціальні послуги в країнах Європи.
3. Дослідження ріння розвитку модернізації соціального захисту населення в Україні.

Варіант 5

1. Мета, завдання та принципи державної політики соціального захисту осіб похилого віку.
2. Стратегічні цілі соціального розвитку в умовах старіння населення.
3. Дослідження демографічних перспектив України в умовах старіння населення.

Варіант 6

1. Інституціональні засади розвитку соціального діалогу в Україні.
2. Проблеми та перспективи розвитку галузевого соціального діалогу в Україні.
3. Європейські моделі соціального діалогу: досвід для України.

Варіант 7

1. Особливість гуманітарної політики України в сучасних умовах.
2. Основні напрями та пріоритети гуманітарної політики Української держави.
3. Пріоритети державної політики щодо розвитку гуманітарної сфери.

Варіант 8

1. Обґрунтуйте основні напрями реформування системи охорони здоров'я в Україні.
2. Реалізація реформ державної політики в галузі охорони здоров'я.
3. Проаналізуйте актуальні проблеми державного управління сферою охорони здоров'я в Україні.

Варіант 9

1. Сутність, складові та пріоритетні напрями державної освітньої політики в контексті глобалізаційних процесів.
2. Удосконалення державного регулювання освітньо-наукової сфери в Україні в умовах євроінтеграції.
3. Стан і перспективи соціального партнерства та соціальної відповідальності в освітній галузі.

Варіант 10

1. Державні джерела фінансування соціальної та гуманітарної політики в Україні
2. Зовнішні джерела фінансування соціальної та гуманітарної політики в Україні.
3. Стан пенсійної реформи в Україні

3.2. Вимоги до оформлення та написання розрахунково-графічної роботи

Вибір варіанту згідно залікової книжки

Для студентів, які навчаються на денному відділенні факультету гуманітарних технологій, спеціальність 232 «Соціальне забезпечення» передбачена методика розподілу варіантів робіт, в основу якої покладено принцип визначення варіанту за останньою цифрою залікової книжки.

Остання цифра залікової книжки	№ відповідного варіанта
0	1
1	2
2	3
3	4
4	5
5	6
6	7
7	8
8	9
9	10

Структура розрахунково-графічної роботи

РГР умовно поділяють на: 1 – теоретичну частину, 2 – аналізуючу частину, 3 – список використаних джерел, 4 – додатки.

Теоретична частина повинна мати в собі розкриття двох теоретичних питань з посиланнями та відповідним оформленням. Відсоток плагіату не повинен перевищувати 20-30%.

Аналізуюча частина містить в собі розкриття третього питання, яке повинно відобразити аналіз, пропозиції чи перспективи згідно питання, яке відповідає варіанту залікової книжки. Інформація повинна супроводжуватися статистикою за період не менше 5 років, яка повинна відображатись графічно (Додаток Г) та таблично (Додаток Д).

Список використаних джерел. Оформлюється відповідно <https://vak.in.ua> в обсягах не менше 5 джерел.

Додатки розміщують після «Списку використаних джерел» та нумеруються за прикладом «Додаток А», «Додаток Б» (в тексті відповідно вказується так само).

Структурні елементи «титульний лист» (Додаток А), «зміст» (Додаток Б), «теоретичне питання 1», «теоретичне питання 2», «висновки», «перелік використаних джерел» (Додатки В) та «додатки» є обов'язковими.

Розрахунково-графічна робота виконується державною мовою.

Шрифт в таблицях та рисунках **Times New Roman – 12.**

Підпис назв до рисунків та таблиць в додатку Г та Д.

Міжрядковий інтервал в тексті – 1,5.

Поля: верхнє, нижнє, праве по 2 мм, ліве – 2,5 мм.

Нумерація сторінок **обов'язкова.**

Обсяг сторінок РГР не менше 15 ст. та не більше 25 ст.

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціальні і гуманітарні права людини та функції держави щодо їх забезпечення

1. Поняття та зміст соціальних прав як основи соціальної політики держави.
2. Поняття та зміст гуманітарних прав як основи гуманітарної політики держави.
3. Соціальні і гуманітарні права в системі об'єктивного і суб'єктивного права.
4. Поняття та особливості соціальних і гуманітарних прав “людини” і “громадянина”.
5. Поняття та особливості “прав” і “свобод”.
6. Критерії поділу соціальних і гуманітарних прав на індивідуальні, колективні та змішані.
7. Особливості поділу прав на базові, профілюючі та комплексні.
8. Підходи до розуміння соціальних і гуманітарних прав.
9. Зміст та особливості структурних елементів системи соціальних і гуманітарних прав людини і громадянина.
10. Вплив міжнародних організацій на формування і розвиток соціальних і гуманітарних прав.
11. Пріоритетність соціальних і гуманітарних прав у європейському праві.
12. Передумови та особливості формування і розвитку соціальних і гуманітарних прав у праві ЄС.
13. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики ЄС у сфері соціальних і гуманітарних прав.
14. Роль держави у забезпеченні соціальних і гуманітарних прав людини і громадянина.
15. Зміст та основні напрями конституційних гарантій соціальних і гуманітарних прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Тема 2. Соціальна політика як суспільний інститут та інтегральний механізм реалізації соціальних і гуманітарних прав людини

1. Сутність, зміст та мета соціальної політики.
2. Концептуальні засади сучасного розуміння соціальної політики.
3. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.
4. Основні завдання та пріоритети соціальної політики.
5. Основні принципи соціальної політики.
6. Пріоритет соціальних інтересів людини в системі принципів соціальної політики.
7. Централізовані та децентралізовані засади реалізації соціальної політики.
8. Сутність ліберальної моделі соціальної політики.
9. Основний зміст консервативної моделі соціальної політики.
10. Сутність та сучасні проблеми функціонування соціалдемократичної

моделі соціальної політики.

11. Економічні детермінанти соціального розвитку та соціальної політики.

Тема 3. Державна політика у сфері праці

1. Ефективність державної політики у сфері праці.
2. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні.
3. Шляхи підвищення ефективності використання трудового потенціалу в Україні.
4. Політика боротьби з дитячою працею: світовий досвід для України.
5. Сучасні моделі ринку праці та можливості їх формування в Україні.
6. Аналіз державної політики щодо розвитку молодіжного сектору ринку праці в Україні.
7. Роль органів державної влади в регулюванні соціально-трудових відносин.
8. Розкрийте функції Міністерства соціальної політики України як суб'єкта соціально-трудових відносин.
9. Методи регулювання соціально-трудових відносин.
10. Наведіть приклади заходів пасивної політики зайнятості в Україні.

Тема 4. Державне регулювання трудової міграції

1. Регулювання трудової міграції в Україні.
2. Основні напрями політики України у сфері трудової міграції.
3. Наскільки розвинутим є законодавство України у сфері регулювання трудової міграції громадян за кордон?
4. Проблеми та суперечності у сфері регулювання трудової міграції українців за кордон.
5. Недоліки політики України у сфері трудової міграції і за якими напрямами її необхідно вдосконалювати.

Тема 5. Державна політика у сфері регулювання доходів населення

1. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості соціальної політики держави у сфері регулювання доходів населення України.
2. Наскільки законодавство України у сфері регулювання доходів населення відпо- відає міжнародним і європейським стандартам?
3. Охарактеризуйте проблеми і суперечності державно-управлінської діяльності у сфері регулювання доходів населення України.
4. Основні види доходів населення.
5. Які причини породжують високий ступінь нерівності у доходах населення в країнах з ринковою економікою?
6. Охарактеризуйте існуючі моделі соціальної держави.
7. У чому проявляється низька ефективність державної політики регулювання доходів населення України?
8. Які існують фіскальні інструменти регулювання доходів населення?
9. Якими елементами податкової системи оперує держава, здійснюючи політику перерозподілу доходів населення?
10. Перечисліть завдання фіскальної політики держави у сфері регулювання

доходів населення.

Тема 6. Державна політика у сфері соціального захисту населення України

1. Назвіть особливості сучасних систем соціального захисту різних країн світу.
2. Які місце і роль системи соціального захисту для країн з високим рівнем соціального розвитку?
3. Охарактеризуйте проблеми та суперечності державної політики у сфері соціального захисту населення.
4. Розкрийте організаційно-інституційні засади державного управління у сфері соціального захисту населення.
5. Наскільки законодавство України сфери соціального захисту відповідає європейським і міжнародним стандартам?
6. Якими Ви бачите напрями вдосконалення фінансово-економічного забезпечення соціального захисту?
7. Визначте загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості державної політики щодо соціального захисту населення України.

Тема 7. Політика у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування

1. Охарактеризуйте роль і місце соціального страхування в системі соціальної безпеки.
2. Розкрийте особливості загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні.
3. Поняття соціальних ризиків у системі соціального страхування.
4. Порівняльна характеристика ставок внесків на загальнообов'язкове соціальне страхування.
5. Наскільки законодавство України у сфері соціального страхування відповідає європейським і міжнародним стандартам?
6. Охарактеризуйте проблеми та суперечності державної політики у сфері соціального страхування.
7. Якими Ви бачите напрями вдосконалення фінансово-економічного забезпечення соціального страхування?
8. Які, на Ваш погляд, причини гальмування запровадження медичного страхування в Україні?
9. Визначте основні пріоритети системи соціального страхування в Україні.

Тема 8. Особливості державної політики щодо надання соціальної допомоги в Україні

1. Поняття, мета, функції соціальної допомоги.
2. Політика держави щодо соціально уразливих верств населення.
3. Назвіть критерії надання соціальної допомоги.
4. Охарактеризуйте види державної соціальної допомоги в Україні.
5. Додаткові ресурси для соціально уразливих осіб.

6. Охарактеризуйте проблеми та суперечності сучасного стану системи пільгового забезпечення в Україні.
7. Якими Ви бачите напрями вдосконалення системи соціальних послуг?

Тема 9. Державна політика у сфері пенсійного забезпечення в Україні

1. Чому солідарна пенсійна система відчуває кризу?
2. У чому полягають особливості вітчизняної кризи системи пенсійного забезпечення?
3. Які світові тенденції реформування пенсійної системи варто запозичити для України?
4. Розкрийте сутність і зміст трирівневого пенсійного забезпечення.
5. Які цілі пенсійної реформи в Україні?
6. У чому полягають переваги обов'язкової накопичувальної пенсійної системи?
7. Назвіть причини недостатнього розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
8. Якими Ви бачите напрями вдосконалення добровільної накопичувальної пенсійної системи?
9. Підвищення пенсійного віку: переваги та недоліки.
10. Які, на Ваш погляд, умови успішної пенсійної реформи?

Тема 10. Напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту щодо окремих верств населення в Україні

1. Назвіть заходи модернізації та покращення соціального захисту в країнах ЄС.
2. Розкрийте сутність модернізації державної політики у сфері соціального захисту населення України.
3. Проаналізуйте актуальні напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту щодо економічно активного населення.
4. Охарактеризуйте основні заходи модернізації вітчизняної пенсійної системи.
5. Розкрийте пріоритетні напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту щодо осіб з функціональними обмеженнями.
6. Які заходи модернізації державної політики актуальні для соціальної підтримки сімей з дітьми?
7. Охарактеризуйте напрями та механізми модернізації державної політики у сфері соціального захисту молоді.
8. Проаналізуйте особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.
9. Охарактеризуйте проблеми та перспективи соціального захисту учасників АТО.

Тема 11. Соціальна політика у відповідь на виклики демографічного старіння

1. Дайте оцінку використанню залишкового трудового потенціалу населення пенсійного віку в Україні.
2. Що передбачає концепція “благополучного (успішного) старіння”?
3. Які напрями політики міжнародного рівня стосовно літніх осіб?
4. Що передбачає використання людей похилого віку в демогосподарстві?
5. Які напрями політики на міжнародному рівні стосовно літніх осіб?
6. Назвіть недоліки формування політики щодо старіння населення в Україні.
7. Які можливості літніх осіб щодо участі у волонтерському русі в Україні?

Тема 12. Соціальний діалог У системі євроінтеграційних цілей соціальної політики України

1. Організаційно-функціональна структура системи соціального діалогу ЄС.
2. Структура та функції європейського двостороннього соціального діалогу.
3. Структура та функції європейського тристороннього соціального діалогу.
4. Організаційне забезпечення та зміст соціального діалогу на рівні європейських компаній.
5. Спільне та особливе в національних системах соціального діалогу країн-членів ЄС.
6. Функції соціального діалогу в системі соціально-трудова та соціально-економічних відносин.
7. Міжнародні та європейські стандарти соціального діалогу.
8. Передумови формування та особливості розвитку соціального діалогу в Україні.
9. Організаційно-функціональна структура системи соціального діалогу в Україні.

Тема 13. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарної політики в Україні

1. Якою мірою гуманітарна політика та її проблематика може належати до пріоритетів управлінської діяльності в Україні?
2. Розкрийте функції Верховної Ради України як суб'єкта державного управління гуманітарним розвитком.
3. Форми й засоби впливу Кабінету Міністрів України на формування та реалізацію державної гуманітарної політики.
4. Визначте загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості державної гуманітарної політики в Україні, охарактеризуйте особливості їх взаємодії.
5. Наскільки законодавство України щодо сфери гуманітарного розвитку

відповідає європейським і міжнародним стандартам?

6. Охарактеризуйте проблеми та суперечності державно-управлінської діяльності у сфері гуманітарного розвитку України на сучасному етапі.
7. Якими Ви бачите напрями вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення гуманітарної політики в Україні?
8. Яке місце просвітницько-пропагандистської діяльності держави в її впливі на гуманітарний розвиток?
9. Назвіть основні види духовної культури та їх вплив на життєдіяльність українського народу.
10. Розкрийте суть і зміст поняття “єдиний гуманітарний простір”.
11. У чому полягає зв’язок політичної свідомості та ідеології?

Тема 14. Охорона здоров’я як складова соціогуманітарної політики України

1. Розкрийте основні принципи державної політики охорони здоров’я в Україні.
2. Розкрийте функції Комітету з охорони здоров’я Верховної Ради України у формуванні й реалізації реформ охорони здоров’я.
3. Розкрийте функції Кабінету Міністрів України у сфері формування та реалізації фінансової політики охорони здоров’я.
4. На яких засадах формується політика сфери охорони здоров’я в Україні?
5. Обґрунтуйте основні напрями реформування системи охорони здоров’я в Україні.
6. Визначте регіональні особливості державної політики з охорони здоров’я в Україні.
7. Відповідність законодавства України у сфері охорони здоров’я європейським і міжнародним стандартам.
8. Напрями реформування сфери охорони здоров’я в Україні.
9. Система охорони здоров’я та її структурні складові.

Тема 15. Розвиток освітнього і наукового потенціалу українського суспільства

1. Охарактеризуйте проблему рівного доступу до якісної освіти та визначте подальші кроки із забезпечення якості різних складових освіти в Україні.
2. Чи виконується повною мірою освітянське законодавство щодо фінансування освіти, вищої освіти, оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників? Визначте проблему та шляхи її розв’язання.
3. Порівняйте фінансування вищої освіти України і країн ОЕСР та спрогнозуйте розвиток національної системи в контексті вдосконалення її фінансування.
4. Укажіть на основні проблеми в кадровому забезпеченні освіти та охарактеризуйте альтернативи розвитку цієї сфери.

5. У чому полягають основні пріоритети української державної освітньої політики? Які критерії вибору цих пріоритетів освітньої політики варто використовувати?
6. Охарактеризуйте проблему рівного доступу до якісної освіти в Україні.

Тема 16. Сфера культури в системі об'єктів державного управління та державної гуманітарної політики в Україні

1. Охарактеризуйте сферу культури як об'єкт державного управління.
2. Розкрийте організаційно-функціональну структуру державного управління у сфері культури.
3. Визначте особливості державного управління у сфері культури.
4. Обґрунтуйте принципи і моделі державного управління у сфері культури.
5. Охарактеризуйте культурну політику як стратегічний ресурс модернізації держави.
6. Визначте пріоритети культурної політики України на сучасному етапі.
7. Розкрийте механізми реалізації культурної політики держави.
8. Проаналізуйте європейські підходи до формування культурної політики держави та розкрийте їх значення для України.
9. Назвіть форми взаємодії органів державної влади з громадськістю в процесі формування та реалізації культурної політики.

Тема 17. Національна самоідентифікація як чинник суспільного розвитку

1. Поняття ідентичності як соціогуманітарного феномену.
2. Спорідненість та відмінність етнічної і національної самоідентифікацій.
3. Механізми розв'язання конфлікту ідентичностей на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
4. Формування високорозвиненої національної самосвідомості – ефективний інструмент подолання конфлікту ідентичностей.
5. Механізми реалізації державотворчого потенціалу національної самосвідомості.
6. Зовнішні та внутрішні функції національної ідентифікації.
7. Стабілізуюча роль середнього класу в життєдіяльності суспільства.
8. Сутність поняття “політична нація” та рівень її становлення в нинішніх українських реаліях.
9. Головна причина браку належного рівня національно-державної ідентичності громадян України.
10. Основні функції та завдання національної ідеології.
11. Базові моральні принципи і традиції життєдіяльності українського народу.

Тема 18. Етнонаціональний вимір гуманітарної політики України

1. Чи має етнополітична та етнонаціональна проблематика належати до пріоритетів управлінської діяльності в Україні?
2. Розкрийте функції Верховної Ради України як суб'єкта державного

управління етнонаціональним розвитком.

3. Розкрийте функції Кабінету Міністрів України у сфері формування та реалізації державної етнополітики.
4. Визначте загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості державної етнополітики в Україні.
5. Наскільки законодавство України у сфері регулювання міжетнічних відносин відповідає європейським і міжнародним стандартам?
6. Охарактеризуйте проблеми та суперечності державно-управлінської діяльності у сфері етнонаціонального розвитку України.
7. Якими Ви бачите напрями вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення державної етнополітики в Україні?

Тема 19. Особливості державної політики щодо релігії і церкви в Україні

1. Розкрийте функції Верховної Ради України щодо формування державної політики у сфері державно-конфесійних відносин.
2. Розкрийте функції Кабінету Міністрів України щодо формування та реалізації державної політики у сфері державно-конфесійних відносин.
3. Розкрийте функції Міністерства культури України щодо формування та реалізації державної політики у сфері державно-конфесійних відносин.
4. Визначте загальнонаціональні пріоритети державної політики у сфері державно-конфесійних відносин.
5. Охарактеризуйте законодавство України у сфері державно-конфесійних відносин, зокрема наскільки воно відповідає європейським і міжнародним стандартам, а також міжнародним зобов'язанням, взятим на себе Україною.
6. Визначте наявні проблемні питання державно-управлінської діяльності у сфері державно-конфесійних відносин в Україні.
7. Визначте перспективні напрями подальшого розвитку державно-конфесійних відносин в Україні.

Тема 20. Інформаційна складова гуманітарної політики

1. У чому полягає сутність державної інформаційної політики в умовах розвитку інформаційного суспільства?
2. Які основні виклики стоять перед органами державної влади в процесі розробки та реалізації державної інформаційної політики? Відповідь обґрунтуйте.
3. Які основні загрози національній безпеці в інформаційній сфері Ви бачите і чому?
4. Чим зумовлені проблеми розвитку національного інформаційного простору?
5. У чому полягають основні суперечності в управлінні інформаційною сферою в Україні?
6. У який спосіб державна інформаційна політика впливає на забезпечення участі громадян в управлінні суспільними справами?

Тема 21. Фінансові засади реалізації соціальної і гуманітарної політики

1. Розкрийте концептуальні характеристики системи фінансування соціальної та гуманітарної політики України.
2. Охарактеризуйте роль внутрішніх джерел фінансування соціальної та гуманітарної політики в Україні.
3. Охарактеризуйте роль бюджетної системи України в частині фінансування програм і заходів соціальної та гуманітарної політики.
4. Розкрийте значення розширення застосування зовнішніх джерел фінансування програм та заходів соціальної і гуманітарної політики України.
5. Особливості взаємовідносин Державного бюджету України з місцевими бюджетами тимчасово окупованих територій Криму та Сходу держави.
6. Охарактеризуйте основні методи та інструменти формування джерел фінансування соціальної і гуманітарної політики України.
7. У чому причини основних проблем фінансування соціальної і гуманітарної політики України протягом періоду після здобуття нею незалежності?
8. Що вимагає зміни парадигми фінансування вітчизняної соціально-гуманітарної сфери?
9. Розкрийте роль децентралізації управлінських і фінансових повноважень у частині зміцнення фінансової бази та підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів в Україні.
10. Наскільки законодавство України щодо соціальних стандартів і державних соціальних гарантій відповідає світовим та європейським нормам?
11. Якими Ви бачите основні кроки на шляху вдосконалення фінансування соціальної і гуманітарної політики України? Відповідь аргументуйте.

Тема 22. Демократизація механізмів Соціогуманітарної політики України

1. Поняття та сутність демократії та демократизації.
2. Сутність та форми прямої демократії як механізму демократизації соціогуманітарної політики.
3. Сутність та форми делегованої демократії як механізму демократизації соціогуманітарної політики.
4. Сутність та цінності демократії участі громадян як механізму демократизації соціогуманітарної політики.
5. Загальні та спеціальні механізми демократизації соціогуманітарної сфери.
6. Структура та зміст форм і механізмів демократизації соціогуманітарної політики на місцевому рівні.
7. Поняття та роль громадянського суспільства в демократизації механізмів соціогуманітарної політики.
8. Особливості регіонального розвитку соціогуманітарної сфери в Україні.

9. Проблеми розвитку соціогуманітарної політики в Україні.
10. Еволюція підходів до соціальної політики в ЄС.
11. Шляхи вдосконалення соціогуманітарної політики України.
12. Суть та цілі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).
13. Об'єкти та суб'єкти корпоративної соціальної відповідальності.
14. Формування відносин із працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.
15. Формування відносин зі споживачами на принципах корпоративної соціальної відповідальності. Соціально відповідальний маркетинг.
16. Система управління якістю продукції (міжнародний стандарт ISO 9000) на засадах КСВ.
17. Корпоративна філантропія.
18. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Принципи добросовісної конкуренції.
19. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.
20. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур із неурядовими організаціями.
21. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.
22. Розбудова корпоративної інформаційної політики на засадах КСВ.
23. Побудова системи комунікацій із КСВ. Форми взаємодії організації із стейкхолдерами (заінтересованими сторонами) та механізм зворотного зв'язку з ними.
24. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура.
25. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI – Global Reporting Initiative).
26. Соціальна відповідальність бізнесу. Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу.
27. Соціальна відповідальність держави.
28. КСВ місцевих органів влади (територіальних громад).
29. Соціальна відповідальність споживачів. Відповідальне споживання.
30. Соціальна відповідальність освіти та науки.
31. Роль держави в розвитку КСВ. Особливості державної підтримки розвитку в різних національних моделях КСВ.
32. Інструменти державного регулювання розвитку системи корпоративної соціальної відповідальності: економічні, правові, організаційно-інформаційні методи стимулювання КСВ.
33. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.
34. Потенційні переваги, що отримують компанії, які реалізують програми КСВ.

4.1. Вимоги до оформлення та написання доповідей та рефератів

Доповідь або реферат складається з таких частин:

- 4.1.1. «титольний лист» (Додаток Є);
- 4.1.2. «зміст» (Додаток Б);
- 4.1.3. «теоретичне питання 1», «теоретичне питання 2»;
- 4.1.4. «висновки»;
- 4.1.5. «перелік використаних джерел» (Додатки В).

Відсоток плагіату **не повинен** перевищувати 20-30%.

Список використаних джерел. Оформлюється відповідно <https://vak.in.ua> в обсягах не менше 5 джерел.

Додатки розміщують після «Списку використаних джерел» та нумеруються за прикладом «Додаток А», «Додаток Б» (в тексті відповідно вказується так само).

Шрифт в таблицях та рисунках **Times New Roman – 12.**

Підпис назв до рисунків та таблиць в додатку Г та Д.

Доповідь чи реферат виконується державною мовою.

Поля: верхнє, нижнє, праве по 2 мм, ліве – 2,5 мм.

Нумерація сторінок **обов'язкова.**

Міжрядковий інтервал в тексті – 1,5.

Обсяг сторінок для доповіді не менше 1 ст. та не більше 3 ст.

Обсяг сторінок для еферату не менше 7 ст. та не більше 10 ст.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

5.1. Підготовка до виконання контрольної роботи

Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає 3 завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота.

Для студентів, які навчаються на заочному відділенні факультету гуманітарних технологій, спеціальність 232 «Соціальне забезпечення» передбачена методика розподілу варіантів контрольних робіт, в основу якої покладено принцип визначення варіанту за останньою цифрою залікової книжки.

Остання цифра залікової книжки	№ відповідного варіанта
0	1
1	2
2	3
3	4
4	5
5	6
6	7
7	8
8	9
9	10

Контрольна робота з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики» складається з **трьох теоретичних питань, які потребують глибокої відповіді.**

Відповіді мають бути повними та обґрунтованими на всі теоретичні завдання, що передбачені конкретним варіантом контрольної роботи.

Висновки необхідно робити з посиланням на конкретне літературне чи наукове джерело.

Запис умови завдань, передбачених варіантом, є обов'язковим. Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них. **Тому контрольні роботи, написані без врахування цих вимог, викладачем перевірятися не будуть.**

Студент може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і монографічну літературу з даної проблеми. При цьому, якщо він наводить цитату чи запозичує із літературного джерела якесь теоретичне положення (наприклад, визначення, висновки дослідження, думку автора літературного джерела з того чи іншого питання тощо), то обов'язково треба робити посилання на літературне джерело.

5.2. Оформлення контрольної роботи

Контрольна робота виконується державною (українською) мовою. Обсяг контрольної роботи **не повинен перевищувати 25 сторінок комп'ютерного тексту.** Шрифт в таблицях та рисунках **Times New Roman – 12.** Підпис назв до рисунків та таблиць в додатку Г та Д. Поля: верхнє, нижнє, праве по 2 мм, ліве – 2,5 мм. Нумерація сторінок **обов'язкова.** Міжрядковий інтервал в тексті – **1,5.** Відсоток плагіату **не повинен перевищувати 20-30%.**

Список використаних джерел. Оформлюється відповідно <https://vak.in.ua>

Контрольна робота має бути оформлена належним чином (див. Патики Н.І. Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ППК ДСЗУ, 2014. – 26с.), **(ДОДАТОК А).**

Контрольна робота має бути виконана і направлена для перевірки протягом міжсесійного періоду, тобто навчального року, протягом якого здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом викладача, але **не пізніше як за 30 днів до початку сесії** для студентів заочної форми навчання, передбаченої навчальним планом.

5.3. Порядок зарахування контрольних робіт

Контрольна робота оцінюється за чотирибальною національною шкалою та в балах за кредитно-трансфертною системою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

90-100 балів – **відмінно** (A);

82-89 балів – **добре** (B);

75-81 балів – **добре** (C);

68-74 балів – **задовільно** (D);

60-67 балів – **задовільно** (E);

35-59 балів – **незадовільно** з можливістю повторного складання (FX);

1-34 балів – **незадовільно** з обов'язковим повторним курсом (F).

У разі отримання незадовільної оцінки, студент повинен усунути виявлені недоліки і повторно захистити її в установлений викладачем термін.

Студент, який не виконав контрольної роботи або якщо його робота не зарахована за результатами її виконання, не допускається до семестрового контролю з дисципліни.

5.4.Варіанти контрольної роботи

Варіант 0

1. Сутність, складові та пріоритетні напрями державної освітньої політики в контексті глобалізаційних процесів.
2. Удосконалення державного регулювання освітньо-наукової сфери в Україні в умовах євроінтеграції.
3. Стан і перспективи соціального партнерства та соціальної відповідальності в освітній галузі.

Варіант 1

1. Мета, завдання та принципи державної політики соціального захисту осіб похилого віку.
2. Стратегічні цілі соціального розвитку в умовах старіння населення.
3. Дослідження демографічних перспектив України в умовах старіння населення.

Варіант 2

1. Інституціональні засади розвитку соціального діалогу в Україні.
2. Проблеми та перспективи розвитку галузевого соціального діалогу в Україні.
3. Європейські моделі соціального діалогу: досвід для України.

Варіант 3

1. Соціальний захист і соціальна безпека людини та суспільства.
2. Сутність та форми соціального захисту.
3. Дослідження рівні соціального захисту в Україні та перспективи її покращення.

Варіант 4

1. Сутність пенсійного забезпечення у системі соціальної безпеки.
2. Світові тенденції заходів пенсійної реформи.
3. Дослідження пенсійної системи України

Варіант 5

1. Сутність і види соціального страхування.
2. Соціальне страхування як базовий елемент державної політики щодо працездатного населення.
3. Дослідження рівня соціального страхування.

Варіант 6

1. Особливість гуманітарної політики України в сучасних умовах.
2. Основні напрями та пріоритети гуманітарної політики Української держави.
3. Пріоритети державної політики щодо розвитку гуманітарної сфери.

Варіант 7

1. Сутність модернізації державної політики у сфері соціального захисту населення України.
2. Інноваційні соціальні послуги в країнах Європи.
3. Дослідження риня розвитку модернізації соціального захисту населення в Україні.

Варіант 8

1. Види державної соціальної допомоги.
2. Стратегія подолання бідності в Україні.
3. Дослідження рівня бідності в Україні.

Варіант 9

1. Обґрунтуйте основні напрями реформування системи охорони здоров'я в Україні.
2. Реалізація реформ державної політики в галузі охорони здоров'я.
3. Проаналізуйте актуальні проблеми державного управління сферою охорони здоров'я в Україні.

6. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Перелік питань до заліку з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»

1. Зміст та структура соціальних і гуманітарних прав людини
2. Міжнародні стандарти соціальних і гуманітарних прав людини
3. Соціальні і гуманітарні права в європейській правовій системі
4. Держава як гарант забезпечення соціальних і гуманітарних прав людини
5. Сутність соціальної політики
6. Принципи соціальної політики
7. Моделі соціальної політики
8. Суспільні детермінанти формування та реалізації соціальної політики
9. Ринок праці як об'єкт соціальної політики
10. Сутність та структура трудового потенціалу
11. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі

12. Соціально-трудові відносини як об'єкт соціальної політики
13. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці
14. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості.
15. Підходи, моделі та напрями політики щодо трудової міграції: міжнародний досвід
16. Зовнішня трудова міграція населення України та політика щодо її регулювання
17. Сутність та структура доходів населення
18. Державна політика у сфері регулювання доходів населення
19. Оплата праці в системі державної політики регулювання доходів населення
20. Фіскальна система державного регулювання доходів населення
21. Напрями вдосконалення державної політики у сфері регулювання доходів населення
22. Сутність соціального захисту населення в сучасних умовах
23. Компоненти системи соціального захисту та їх взаємодія
24. Об'єкти та суб'єкти системи соціального захисту
25. Вітчизняна модель державного управління у сфері соціального захисту населення
26. Сутність соціального страхування
27. Соціальне страхування на випадок безробіття
28. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності
29. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням
30. Пенсійне страхування
31. Медичне страхування
32. Основні пріоритети системи соціального страхування в Україні
33. Сутність соціальної допомоги
34. Види державної соціальної допомоги
35. Пільги і компенсації
36. Соціальне обслуговування та соціальні послуги.

6.2. Перелік питань до екзамену з дисципліни «Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної політики»

1. Зміст та структура соціальних і гуманітарних прав людини.
2. Міжнародні стандарти соціальних і гуманітарних прав людини.
3. Соціальні і гуманітарні права в європейській правовій системі.
4. Держава як гарант забезпечення соціальних і гуманітарних прав людини
5. Сутність соціальної політики.
6. Принципи соціальної політики.
7. Моделі соціальної політики.
8. Суспільні детермінанти формування та реалізації соціальної політики

9. Ринок праці як об'єкт соціальної політики.
10. Сутність та структура трудового потенціалу.
11. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі.
12. Соціально-трудова відносини як об'єкт соціальної політики.
13. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці.
14. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості
15. Підходи, моделі та напрями політики щодо трудової міграції: міжнародний досвід.
16. Зовнішня трудова міграція населення України та політика щодо її регулювання
17. Сутність та структура доходів населення.
18. Державна політика у сфері регулювання доходів населення.
19. Оплата праці в системі державної політики регулювання доходів населення.
20. Фіскальна система державного регулювання доходів населення.
21. Напрями вдосконалення державної політики у сфері регулювання доходів населення
22. Сутність соціального захисту населення в сучасних умовах.
23. Компоненти системи соціального захисту та їх взаємодія.
24. Об'єкти та суб'єкти системи соціального захисту.
25. Вітчизняна модель державного управління у сфері соціального захисту населення
26. Сутність соціального страхування.
27. Соціальне страхування на випадок безробіття.
28. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
29. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням.
30. Пенсійне страхування. Медичне страхування.
31. Основні пріоритети системи соціального страхування в Україні
32. Сутність соціальної допомоги. Види державної соціальної допомоги.
33. Пільги і компенсації. Соціальне обслуговування та соціальні послуги
34. Криза солідарної пенсійної системи.
35. Сутність пенсійної реформи.
36. Світові тенденції реформування системи пенсійного забезпечення. Сучасний стан реформування вітчизняної пенсійної системи
37. Економічно активне населення в системі соціальної безпеки. Пенсіонери як об'єкт державної соціальної політики.
38. Особливості соціальної політики щодо осіб із функціональними обмеженнями. Діти в системі пріоритетів соціальної політики.
39. Базові чинники соціального захисту молоді. Особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.
40. Соціальний захист учасників АТО

41. Концептуальні засади формування й реалізації політики у відповідь на старіння населення.
42. Пріоритети вдосконалення й розвитку політики адаптації суспільства до умов старіння населення
43. Інтерпретація поняття та сутність соціального діалогу.
44. Місце та функції соціального діалогу в системі європейського врядування.
45. Національні моделі соціального діалогу країн-членів ЄС.
46. Сучасний стан та євроінтеграційні пріоритети розвитку вітчизняної системи соціального діалогу
47. Сутність гуманітарної політики.
48. Стратегічна мета й основні принципи гуманітарної політики.
49. Загальнонаціональні пріоритети гуманітарної політики.
50. Регіональні особливості гуманітарної політики в Україні
51. Здоров'я як соціальна цінність.
52. Сутність та зміст системи охорони здоров'я.
53. Теоретико-методологічні основи державної політики у сфері охорони здоров'я.
54. Інституціональні та нормативно-правові засади реалізації політики охорони здоров'я.
55. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: передумови, напрями та складові
56. Освіта як основа інтелектуально-духовного розвитку суспільства і держав.
57. Місце освітньої системи в соціально-культурній сфері України.
58. Стандарти та євроінтеграційні цілі вітчизняної освіти.
59. Показники та індикатори освіти в розвинених країнах і регіонах світу.
60. Орієнтири реформ в освіті та науці
61. Культура як об'єкт державного управління.
62. Державна політика у сфері культури.
63. Державне управління у сфері культури
64. Сутність ідентичності як соціогуманітарного феномена.
65. Конфлікт ідентичностей в Україні та механізми їх розв'язання.
66. Формування зрілої національної самосвідомості як інструмент подолання конфлікту ідентичностей.
67. Державотворчий потенціал національної самосвідомості як духовна основа державотворення
68. Етнічність та поліетнічність: українська специфіка в контексті світового досвіду.
69. Сутність, завдання та правові засади державної етнополітики.
70. Суб'єкти реалізації етнополітики держави
71. Державно-конфесійні відносини як складова духовного життя суспільства.
72. Сучасна релігійна ситуація в Україні.

73. Нормативно-правове забезпечення державно-конфесійних відносин в Україні.
74. Практична реалізація державної політики у сфері відносин із релігійними організаціями.
75. Досвід європейських країн у розбудові державно-конфесійних відносин
76. Сутність державної інформаційної політики.
77. Нормативно-правове забезпечення державної інформаційної політики.
78. Інформаційна безпека як складова державної інформаційної політики
79. Джерела фінансування соціальної та гуманітарної політики.
80. Методи формування джерел фінансування соціальної та гуманітарної політики.
81. Досвід фінансування напрямів соціальної та гуманітарної політики.
82. Шляхи вдосконалення фінансового забезпечення складових соціально-гуманітарної сфери України
83. Поняття та сутність демократизації механізмів соціогуманітарної політики.
84. Децентралізація соціогуманітарної політики.
85. Корпоративна соціальна відповідальність як механізм демократизації соціогуманітарної політики в умовах багатосуб'єктності

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабій М. Державна політика щодо свободи совісті й релігій: сутність і практика [Електронний ресурс] / М. Бабій // Людина і світ. – 2004. – № 3. – С. 16–19. – Режим доступу : http://risu.org.ua/ua/library/periodicals/lis/lis_2004/lis_04_3/33252
2. Висновок ПАРЄ № 190 (1995) щодо вступу України до Ради Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_590
3. Воробей В. Соціальна відповідальність бізнесу. Українські реалії та перспективи [Електронний ресурс] / В. Воробей, І. Журовська // Інформ.-аналіт. матеріал організації “Соціально відповідальний бізнес”. – Режим доступу : <http://www.svb.org.ua>
4. Глобальний Договір ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalcompact.org.ua>
5. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації / Отфрід Гьофе. – К. : ППС-2002, 2007. – 436 с. – (Серія : “Сучасна гуманітарна бібліотека”).
6. Декларація про ліквідацію всіх форм нетерпимості і дискримінації на основі релігії або переконань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_284
7. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_318

8. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лип. 2006 р. № 1001. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF>
9. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури населених пунктів України : навч. посіб. / кол. авт. : В. М. Вакуленко, О. С. Ігнатенко, О. Ю. Лебединська та ін. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 112 с.
10. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / за заг. ред. В. Є. Воротіна, Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2010. – 288 с
11. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки) : монографія. – Донецьк, 2013.
12. Довідник соціально відповідальних компаній в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalcompact.org.ua/ua/rbd?page=1>
13. Доповідь ПАРС щодо виконання Україною обов'язків та зобов'язань від 5 жовтня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/6782>
14. Економічна активність населення у 2013 році : експрес-випуск № 86/0/09.2вн27-14 [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
15. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / НАДУ при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – 2011. – 748 с.
16. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 3 трав. 1996 р. : Хартія Ради Європи // Офіц. вісн. України. – 2013. – № 39. – Ст. 1418.
17. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовт. 1985 р. : Хартія Ради Європи // Збірник договорів ради Європи : офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2000. – С. 190–205.
18. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015
19. Зелена книга “Створення умов для поширення соціальної відповідальності бізнесу в Європі”. Європейська комісія ; Брюссель, 18 лип. 2001 р., COM (2001) 366. – К., 2010. – 34 с.
20. ISO 26000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iso.org/iso/home.html>
21. Каплан Ю. Проблеми та перспективи реалізації конституційних засад прямої демократії в Україні на загальнодержавному рівні [Електронний ресурс] / Ю. Каплан. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/april08/5.htm>
22. Кирилюк Ф. М. Політологія : навчально-методичний комплекс / Ф. М. Кирилюк, А. Є. Конверський, В. Ф. Білик. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2004. – 697 с.
23. Кириченко В. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс : навч. посіб. / В. М. Кириченко, О. М. Куракін. – К. : “Центр учб. л-ри”, 2012. – 256

с.

24. Комплексна оцінка бідності в Україні та регіонах за перше півріччя 2011–2013 рр. : аналіт. зап. // Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.idss.org.ua>
25. Концептуальні засади державної політики в соціогуманітарній сфері на регіональному рівні: експертні матеріали : навч. посіб. / авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, П. К. Ситник та ін. ; за заг. ред. В. П. Трощинського, О. М. Петроє. – К. : НАДУ, 2008. – 80 с.
26. Копилова Н. А. Управління соціальним розвитком територіальної громади міста : автореф. дис. ... канд. наук держ. упр. : 25.00.04 / Копилова Надія Анатоліївна. – Х., 2011. – 20 с.
27. Корпоративна соціальна відповідальність : підручник / О. Гирик, О. Денис, О. Дубовик та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2009.
28. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Лі Ненсі. – К. : Агентство “Стандарт”, 2006. – 302 с.
29. Кравченко М. В. Система соціального захисту населення як об’єкт державної політики: методологія та практика : монографія / М. В. Кравченко. – К. : Інформ.-аналіт. агентство, 2012. – 451 с.
30. Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції : кол. моногр. / відп. за вип. Л. М. Черенько, О. В. Макарова, за ред. Е. М. Лібанової : у 2 т. – К. : Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи НАН України, 2012. – 436 с.
31. Мельник С. В. Шляхи стимулювання соціальної відповідальності [Електронний ресурс] / С. В. Мельник, Т. А. Тресвятська, Л. В. Будьонна. – Режим доступу : <http://www.lir.cci.lg.ua>; lir.ukrpost.net
32. Наше общее будущее. Доклад Международной комиссии по окружающей среде и развитию (МКОСР) / под ред. и с послесл. С. А. Евтеева и Р. А. Перелета. – М. : Прогресс, 1989. – 376 с.
33. Нова стратегія Європейської комісії з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) 2011–2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.csr-ukraine.org/ctrategiya_evropeyskoi_komisii_.html
34. Новая европейская стратегия “Европа 2020” // Право Европейского Союза [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eulaw.ru/content/307>
35. Петроє О. М. Соціальний діалог у державному управлінні: європейський досвід та українські реалії : монографія / О. М. Петроє. – К. : НАДУ, 2012. – 304 с.
36. Погорілко В. Ф. Конституційне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за заг. ред. проф. В. Л. Федоренка. – 4-вид., переробл. і доопр. – К. : Вид-во Ліра-К, 2012. – 576 с.
37. Посібник з питань партисипативної демократії (демократії участі) на місцевому рівні ; за ред. В. В. Толкованова. – К. : Крамар, 2011. – 199 с.

38. Практики КСВ в Україні / за ред. М. А. Саприкіної ; Центр “Розвиток КСВ”. – К. : Вид-во “Фарбований лист”, 2009. – 133 с.
39. Про стимулювання розвитку регіонів [Електронний ресурс] : Закон України від 8 верес. 2005 р. № 2850-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>
40. Радченко О. В. Демократичний транзит як механізм державного управління: світові моделі та проблеми застосування [Електронний ресурс] / О. В. Радченко // Демократичне врядування : наук. вісн. – 2009. – № 3. – Режим доступу : www.lvivacademy.com/visnik3/fail/+Radchenko.pdf
41. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи : монографія / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. – К. ; Львів : НАДУ, 2012. – 368 с.
42. Рягузова М. А. Проблеми розвитку соціальної політики в сучасній економіці України [Електронний ресурс] / М. А. Рягузова // Проблеми формування нової економіки ХХІ века. 23.12–24.12.2010. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20101224/6_ryaguz.php
43. Середньомісячна заробітна плата за регіонами за період з початку року у 2014 році [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
44. Степико М. Т. Потенціальні загрози регіонального сепаратизму в Україні : аналіт. зап. [Електронний ресурс] / М. Т. Степико // Нац. ін-т стратег. дослідж. при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1478/>
45. Супрун Н. А. Забезпечення соціальної згуртованості та корпоративної соціальної відповідальності як чинник європейського економічного зростання / Н. А. Супрун // Стратегія економічного зростання Європейського Союзу : навч. посіб. для вищ. навч. закладів / за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Бажала. – К. : Унів. вид-во Пульсари, 2013. – С. 223–245.

Додаток А
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

РОЗРАХУНКОВА-ГРАФІЧНА РОБОТА
з дисципліни:
**«Аналіз ефективності соціальної та гуманітарної
політики»**

Роботу перевірила:
Викладач кафедри
Соціального забезпечення
Джиквас Анна Олексіївна
Оцінка _____ Підпис _____
Дата _____

Робота студента (-ки)

(пп)
Групи _____
Номер залікової книжки _____
Номер варіанта _____

Черкаси 20__ р.

Додаток Б

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Зміст практичних занять з дисципліни «Моделювання обміну соціальною інформацією»	5
2. Теми для доповідей/рефератів	6
3. Питання до підсумкового контролю	6
4. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання	7
4.1. Підготовка до виконання контрольної роботи	7
4.2. Оформлення контрольної роботи	8
4.3. Порядок зарахування контрольних робіт	9
4.4. Варіанти контрольної роботи	9
5. Методичні рекомендації до побудови прогностичної моделі	10
6. Рекомендована література	16
Додаток А	18
Додаток Б	19
Додаток В	20

Додаток В

1. Варчук Т.В. Теория виктимологического моделирования и ее развитие в криминологической науке и практике предупреждения преступности: автореферат дис. ... доктора юридических наук: 12.00.08 / Московский университет МВД России. – Москва, 2013.
2. Губанов Д.А., Новиков Д.А., Чхартишвили А.Г. Модели репутации и информационного управления в социальных сетях // Математическая теория игр и ее приложения, 2009. – № 2. – С. 14-37.
3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.
4. Ермаков Н.С., Иващенко А.А., Новиков Д.А. Модели репутации и норм деятельности. М.: ИПУ РАН, 2005. – 67 с.
5. Ефремов, О.В. Социальные аспекты современных компьютерных технологий: учебное пособие / О. В. Ефремов

Додаток Г

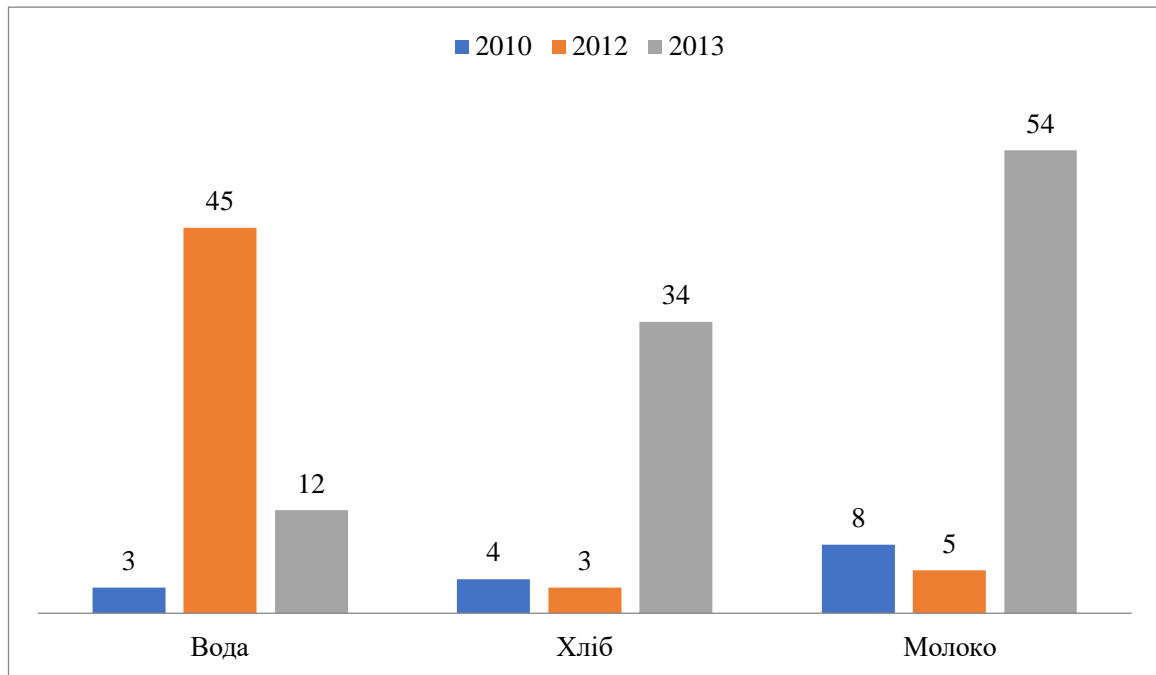

Рис. 1. Вартість продуктів за 2010-2013 рр. [15]

Додаток Д

Таблиця 1 - Основні чинники підвищення дітородної активності населення в Україні, за результатами опитування [12]

Чинники	Частка респондентів, які обрали даний фактор, %
підвищення рівня оплати праці	68,6
поліпшення житлових умов	47,3
створення умов для успішного поєднання професійної зайнятості з материнством (батьківством)	23,4
збільшення одноразової допомоги при народженні дитини	21,8
запровадження вагомих податкових пільг для сімей з дітьми	21
запровадження щомісячних допомог на дітей (до повноліття) усім сім'ям	20,5
збереження безкоштовної середньої і вищої освіти та підвищення її якості	18,5
розширення мережі дитячих дошкільних закладів та поліпшення якості їх послуг	16,3
підвищення доступності якісного медичного обслуговування для дітей	14,2
збільшення адресної допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми	11,5